

De steenuil

IN ZEELAND

leefgebied
& overleving

ZEEUWS
steenuilfonds

**Je zou 'm zo maar
over het hoofd zien:
de steenuil. Bijna was
hij verdwenen uit het
Zeeuwse boerenland.**

Maar het Zeeuws
Steenuilfonds neemt het
op voor deze aandoenlijk
uitziende kleine uil.

Boven de Westerschelde helpen we de steenuil sinds 2007 heel intensief. De populatie die zich concentreert in de 'Zak van Zuid-Beveland', is daarvoor toegenomen van 33 tot 62 paartjes (2023). In de schemer hoor je hun kenmerkende roep en met een oplettend oog en een beetje geluk kun je ze soms op een weidapaaltje zien zitten. Ondanks de toename blijven de steenuilen heel kwetsbaar. Een strenge winter, veel sneeuw of een jaar met minder muizen vermindert hun overlevingskansen. Drie jaar eerder (2020) telden we op Zuid-Beveland namelijk nog 71 broedende steenuilpaartjes.

Onder de Westerschelde, in Zeeuws-Vlaanderen, ging het lange tijd relatief goed. Sinds een aantal jaren neemt de populatie hier sterk af. In 2019 waren er naar schatting nog bijna 300 territoria, een afname van 21% ten opzichte van 2015. In sommige streken is het aantal zelfs gehalveerd ten opzichte van 2003. Daarom wordt ook hier de afgelopen jaren extra ingezet op bescherming.

De steenuilen uit de Zak van Zuid-Beveland

In 2007 maken 16 paartjes gebruik van een nestkast om te broeden en in 2023 maar bijna 60. Het ophangen van nestkasten en de tweejaarlijkse controle ervan waarbij de jongen ook geringd worden werpt zijn vruchten af.

Inmiddels hebben we hele stambomen van de uilen met hun leeftijd, geboorte- en verblijfplaatsen. Het fonds levert die gegevens jaarlijks aan bij de landelijke organisatie STONE.

Waarom heeft de steenuil het moeilijk?

Voor ruilverkaveling en intensieve landbouw zaten er in heel Zeeland wel tweeduizend steenuilpaartjes. Hoewel we nu blij zijn met de toename van het aantal op Zuid-Beveland (en verontrust over de afname in Zeeuws-Vlaanderen) hebben we dus nog maar een fractie van het toenmalige aantal steenuilen over.

De steenuil heeft het moeilijk omdat het landschap ingrijpend veranderd is. Er zijn

geen holle (hoogstam) fruitbomen meer om in te nestelen en op de strakke akkers is geen overhoekje meer te vinden. Bovendien maken erven zonder rommelplekjes, bloemrijke weides en schuilplaatsen het er niet makkelijker op.

Gelukkig kunnen wij en u daar wat aan doen!

Bijvoorbeeld door het plaatsen van nestkasten en door het 'steenuil-vriendelijk' inrichten van erven. In deze folder vindt u de nodige tips.

Doordat het landschap ingrijpend veranderd is, heeft het steenuiltje het moeilijker gekregen

Ideaal landschap!

Ik sta met de uilen op en ik ga met ze slapen

“Mijn oren spitsten zich elke keer als ik ‘mijn’ steenuil hoor. Als je eenmaal weet hoe de roep is dan kan je ‘m eigenlijk niet NIET meer horen. In sommige periodes van het jaar zijn ze best luidruchtig. Ik zeg wel eens gekscherend dat ik met de steenuilen opsta en met ze naar bed ga. Want als ze roepen, dan hoor ik ze!

Steenuilen zijn graag bij de mensen. Als ik met de hond ga wandelen nemen ze vaak niet eens de moeite om weg te vliegen. En als boerderijen leeg komen te staan dan gaan ook de uilen weg. De jaarlijkse controle is altijd een feest. Als de jongen gezond zijn tenminste. Want ze zijn wel kwetsbaar. Het voelt als een voorrecht om ze even van zo dichtbij te kunnen zien. En ze dan maar veel geluk en voorspoed te wensen.”

*Eigenaar nestkast,
Heinkenszand*

Aansluiting zoeken bij andere populaties

Het Steenuilfonds heeft een aantal doelen. Uitbreiding van het aantal Zeeuwse steenuilen is het belangrijkste. Inmiddels zijn we erin geslaagd de geïsoleerde groep in Zuid-Beveland ‘in te breiden’. Er zitten nu een groter aantal steenuilen in een relatief klein gebied. De volgende stap is deze populatie ‘uit te breiden’, bij voorkeur door aansluiting te zoeken met andere steenuilfamilies. Daarom verleiden we de uilen met nestkasten en attractief ingerichte erven om richting Brabant, Tholen en Walcheren ‘op te schuiven’.

De Zeeuws-Vlaamse steenuilen hebben contact met hun Belgische soortgenoten. Daar is dus nog uitwisseling, maar hun aantal is dramatisch teruggelopen. Daarom krijgen de steenuilen in Zeeuws-Vlaanderen nu ook nestkasten en worden erven (weer) steenuil-vriendelijk ingericht, in de hoop dat hun aantal daardoor weer toeneemt.

Wat de uilen verder doen blijft een beetje een raadsel. Daarom is de wens van het Steenuilfonds om onderzoek te doen. Ook daarvoor werven we fondsen (uw gift is zeer welkom!) en we zoeken samenwerking met een hogeschool of universiteit.

Een steenuil op uw erf?

Tips voor het steenuilvriendelijk maken van uw erf.

Plant **hoogstambomen** aan, het liefst met een weitje of grasveld eromheen. Het jaaggebied van de steenuil is maar ongeveer 500 meter rondom het nest. Maak die 500 meter zo aantrekkelijk mogelijk!

Zorg voor **rommelhoekjes** voor muizen (favoriet op het menu); een houtril of hooiruiteer, onkruidhoekje, composthoop...

Gebruik geen **bestrijdingsmiddelen!**

Voor een **gratis nestkast** kunt u bij SLZ terecht (vrijwilligers beoordelen of uw erf geschikt genoeg is)

Rondom de nestkast wat **schuilmogelijkheden** waar de jongen onder/in weg kunnen kruipen zodra ze het nest verlaten.

Een **weidepaaltje** als uitkijkpost in de buurt van de nestkast

Neem contact op met Stichting Landschapsbeheer Zeeland (SLZ) voor advies en eventuele subsidiemogelijkheden voor aanplant en inrichting. Ga naar www.zeeuwssteenuilfonds.nl voor meer informatie hoe u uw erf aantrekkelijk maakt voor de steenuil.

Zonder u geen
Steenuilfonds!
Doe een gift

**Het Steenuilfonds is volledig afhankelijk van donaties.
Met uw gift kunnen we de steenuil helpen.**

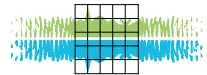
Sinds 2022 is het Zeeuws Steenuilfonds ondergebracht bij Stichting Landschapsbeheer Zeeland. Daarmee heeft het Steenuilfonds ook de ANBI status waardoor uw gift bovendien aftrekbaar is van de belasting.

Neem contact op voor meer informatie over:

- Een lezing over de Zeeuwse Steenuil
- Inrichting van uw erf
- Nalaten van een legaat, overmaken van een gift
- Vrijwilligerswerk
- Natuurbeheer ten behoeve van de steenuil

Ondergebracht bij:

Stichting Landschapsbeheer Zeeland

Mede mogelijk gemaakt door het
Ijsvogelfonds, een samenwerking
van de Nationale PostcodeLoterij
en Vogelbescherming Nederland

Fotografie: Monique van Kootwijk,
Ronald Harxen, Niek Oele
en Rogier Bogaard
Tekst: Bits & Pieces
Vormgeving: Studio Zint

www.zeeuwssteenuilfonds.nl